

Datum van inontvangstneming : 24/01/2019

Zaak C-778/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

11 december 2018

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 december 2018

Verzoekster:

Association française des usagers de banques

Verweerder:

Ministre de l'Économie et des Finances

[OMISSIS]

[OMISSIS] de association française des usagers de banques (Franse vereniging van gebruikers van banken) verzoekt de Conseil d'Etat (hoogste bestuursrechter, Frankrijk):

1. om nietigverklaring van het décret n° 2017-1099 du 14 juin 2017 fixant la durée pendant laquelle le prêteur peut imposer à l'emprunteur la domiciliation de ses salaires ou revenus assimilés sur un compte de paiement (decreet nr. 2017-1099 van 14 juni 2017 houdende bepaling van de duur gedurende welke de kredietgever de kredietnemer kan verplichten om zijn loon of daarmee gelijkgestelde inkomsten automatisch te laten incasseren op een betaalrekening);

[OMISSIS]

Zij betoogt dat het bestreden decreet:

- [OMISSIS]; [Or. 2]
- [OMISSIS];

- gebaseerd is op een beschikking die het uit het afgeleide recht van de Europese Unie voortvloeiende beginsel van bancaire mobiliteit schendt;
- een kennelijke beoordelingsfout bevat door de duur van de periode gedurende welke de kredietinstelling de kredietnemer kan verplichten om zijn inkomsten automatisch te laten incasseren, vast te stellen op tien jaar;
- [OMISSIS].

[OMISSIS];

Gezien:

- [OMISSIS];
- richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007;
- richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014;
- richtlijn 2014/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014;
- richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015;
- [OMISSIS]. **[Or. 3]**

[OMISSIS].

Overwegende hetgeen volgt:

- 1 [OMISSIS] Bij artikel 1 van de ordonnance du 1er juin 2017 relative aux offres de prêt immobilier conditionnées à la domiciliation des salaires ou revenus assimilés de l'emprunteur sur un compte de paiement (beschikking van 1 juni 2017 betreffende offertes voor vastgoedleningen, onderworpen aan de voorwaarde dat het loon of daarmee gelijkgestelde inkomsten van de kredietnemer automatisch geïncasseerd worden op een betaalrekening) [OMISSIS] wordt in de code de la consommation (consumentenwetboek) een nieuw artikel L. 313-25-1 ingevoegd dat bepaalt [OMISSIS]: „*De kredietgever kan de in artikel L. 313-24 vermelde offerte voor een lening afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de kredietnemer zijn loon of daarmee gelijkgestelde inkomsten automatisch laat incasseren op een in artikel L. 314-1 van de code monétaire et financier (monetair en financieel wetboek) genoemde betaalrekening, op voorwaarde dat de kredietgever de kredietnemer in ruil daarvoor een geïndividualiseerd voordeel verschaft.* [OMISSIS] Bij het ter uitvoering van voornoemde beschikking vastgestelde decreet van 14 juni 2017 ter bepaling van de duur gedurende welke de kredietgever de kredietnemer kan verplichten om looninkomsten of daarmee

gelijkgestelde inkomsten automatisch te laten incasseren op een betaalrekening, wordt in het consumentenwetboek een nieuw artikel R. 313-21-1 ingevoegd dat bepaalt [OMISSIS]: „De in artikel L. 313-25-1 vermelde maximumduur van het automatische incasso van het loon of daarmee gelijkgestelde inkomsten wordt vastgesteld op tien jaar na de sluiting van de kredietovereenkomst of, in voorkomend geval, van het aanhangsel van de oorspronkelijke kredietovereenkomst. / Deze duur mag in geen geval die van de kredietovereenkomst overschrijden”. De association française des usagers de banques (AFUB) verzoekt om nietigverklaring [OMISSIS] van dit besluit.

- 2 In de eerste plaats [afwijzing van het middel dat is ontleend aan vermeende schending van de loi d’habilitation (machtigingswet)] [OMISSIS] [Or. 4] [OMISSIS].
- 3 In de tweede plaats [afwijzing van het middel dat is ontleend aan vermeende negatieve onbevoegdheid¹] [OMISSIS]
- 4 In de derde plaats is het volgens overweging 9 van richtlijn 2014/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de vergelijkbaarheid van de in verband met betaalrekeningen aangerekende vergoedingen, het overstappen naar een andere betaalrekening en de toegang tot betaalrekeningen met basisfunctie noodzakelijk „om het probleem van de geringe mobiliteit van klanten aan te pakken en met name [...] om het overstappen naar een andere betaalrekening te stimuleren”. Artikel 12, lid 3, van deze richtlijn, in samenhang met artikel 45 van richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt – dat op de datum van het bestreden decreet van toepassing was –, bepaalt dat vergoedingen voor het beëindigen van een betaalrekening niet in rekening mogen worden gebracht nadat een termijn van twaalf maanden is verstreken, welke termijn sindsdien bij artikel 55, lid 2, van richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt en houdende intrekking van de richtlijn van 13 november 2007 werd teruggebracht tot zes maanden. Voorts maakt overweging 24 van richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen melding van het risico dat een combinatie van een kredietovereenkomst met andere financiële diensten of producten in pakketten de beweegruimte van de consument in het gedrang brengt, tenzij de onderdelen van het pakket apart kunnen worden gekocht. Artikel 12 van deze richtlijn luidt als volgt: „ 1. De lidstaten staan gebundelde verkoop toe maar verbieden praktijken aangaande koppelverkoop. / 2. Onverminderd lid 1 mogen de lidstaten bepalen dat kredietgevers de consument, een familielid of een persoon uit de onmiddellijke omgeving kunnen verzoeken: / a) een betaal- of spaarrekening te openen of aan te houden, waarvan het enige doel erin bestaat kapitaal op te bouwen om het krediet

¹ Noot van de vertaler: “incompétence négative” bestaat erin dat de bevoegde overheid niet ten volle gebruikmaakt van de haar toebedeelde regelgevende bevoegdheden.

terug te betalen of af te lossen, middelen samen te voegen om het krediet te verkrijgen dan wel bijkomende zekerheid te verschaffen voor de kredietgever in geval van wanbetaling; [...] / 3. Onverminderd lid 1 kunnen de lidstaten koppelverkoop toestaan indien de kredietgever aan zijn bevoegde autoriteit kan aantonen dat de aangeboden gekoppelde producten of categorieën producten, tegen aan elkaar gelijke voorwaarden, die niet afzonderlijk beschikbaar worden gesteld, een duidelijk voordeel voor de consument bieden, rekening houdend met de beschikbaarheid en de prijzen van dergelijke producten op de markt. [...]”.

- 5 Uit punt 1 volgt dat de uit artikel 1 van de beschikking van 1 juni 2017 voortkomende regeling in artikel L. 313-25-1 van het monetair en financieel wetboek het de kredietinstellingen mogelijk maakt de toekenning van een geïndividualiseerd voordeel, in het kader van een aan een kredietnemer voorgestelde kredietovereenkomst in verband met een onroerend goed, afhankelijk te stellen van de verbintenis van de kredietnemer om zijn loon of daarmee gelijkgestelde inkomsten voor een bepaalde periode automatisch te laten incasseren door de kredietinstelling, waarbij de niet-naleving van die verbintenis vóór afloop van deze periode tot het **[Or. 5]** verlies van het geïndividualiseerde voordeel leidt. In het bestreden besluit wordt bepaald dat de duur van die periode niet langer mag zijn dan tien jaar of de duur van de kredietovereenkomst niet mag overschrijden, indien die korter is. De verzoekende vereniging stelt, ten eerste, dat de beschikking ter uitvoering waarvan het decreet is vastgesteld, indruist tegen de doelstelling van de in het vorige punt vermelde richtlijnen om de bancaire mobiliteit te stimuleren daar zij, door de kredietinstellingen toe te staan het bancaire automatische incasso vergezeld te doen gaan van voordelen zoals het verzaken aan die voordelen, de kredietnemers opzadelt met een buitensporig hoge kost die de bancaire mobiliteit belemmert, en ten tweede, dat het bestreden decreet niet strookt met dezelfde doelstelling door de maximumduur gedurende welke kredietinstellingen die voordelen afhankelijk kunnen stellen van het automatische incasso van het loon of daarmee gelijkgestelde inkomsten van de kredietnemers, vast te stellen op tien jaar.
- 6 Voor het antwoord op de door verzoekster opgeworpen middelen is het in de eerste plaats van belang of artikel 12, lid 2, onder a), van richtlijn 2014/17/EU van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen, met name gelet op de doelstelling die door deze bepaling wordt gekoppeld aan de betaal- of spaarrekening die volgens haar mag worden geopend of aangehouden, of lid 3 van hetzelfde artikel toestaat dat de kredietgever de kredietnemer verplicht om in ruil voor een geïndividualiseerd voordeel al zijn looninkomsten of daarmee gelijkgestelde inkomsten automatisch te laten incasseren op een betaalrekening voor een op basis van de leningsovereenkomst bepaalde duur, ongeacht het bedrag, de aflossingstermijnen en de duur van de lening, en dat de aldus bepaalde duur tien jaar kan bedragen of even lang kan zijn als de duur van de overeenkomst indien die korter is. Voor het antwoord op de door verzoekster opgeworpen middelen is het in de tweede plaats van belang of artikel 45 van richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007, dat destijds van toepassing was en inmiddels

is vervat in artikel 55 van richtlijn (EU) 2015/2366 van 25 november 2015, en de artikelen 9 tot en met 14 van richtlijn 2014/92/EU van 23 juli 2014, die betrekking hebben op het stimuleren van de bancaire mobiliteit en op de vergoedingen voor de opheffing van een betaalrekening, zich ertegen verzetten dat de opheffing van een rekening – die, in het kader van een kredietovereenkomst, door de kredietnemer is geopend bij de kredietgever om in ruil voor een geïndividualiseerd voordeel zijn inkomsten automatisch te laten incasseren op die rekening – vóór afloop van de in die overeenkomst bepaalde periode tot het verlies van dat voordeel leidt, ook meer dan een jaar nadat de rekening is geopend, en of dezelfde bepalingen zich ertegen verzetten dat de duur van deze periode tien jaar kan bedragen of even lang kan zijn als de totale duur van het krediet.

- 7 Deze vragen zijn beslissend voor de beslechting van het voor de Conseil d'État aanhangige geding en zijn moeilijk te beantwoorden. Derhalve dienen zij krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, en totdat deze uitspraak heeft gedaan, moet de behandeling van de verzoeken van de association française des usagers de banques worden geschorst.

BESLIST:

[OMISSIS] De volgende vragen worden [voorgelegd] aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

- Staat artikel 12, lid 2, onder a), van richtlijn 2014/17/EU van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen, met name gelet op de doelstelling die door deze bepaling wordt gekoppeld aan de betaal- of spaarrekening die volgens haar mag worden geopend of aangehouden, of lid 3 van hetzelfde artikel toe dat de kredietgever de kredietnemer verplicht om in ruil voor een geïndividualiseerd voordeel al zijn **[Or. 6]** looninkomsten of daarmee gelijkgestelde inkomsten automatisch te laten incasseren op een betaalrekening voor een op basis van de leningsovereenkomst bepaalde duur, ongeacht het bedrag, de aflossingstermijnen en de duur van de lening, en dat de aldus bepaalde duur tien jaar kan bedragen of even lang kan zijn als de duur van de overeenkomst, indien die korter is?
- Staan artikel 45 van richtlijn 2007/64/EG van 13 november 2007, dat destijds van toepassing was en thans is vervat in artikel 55 van richtlijn (EU) 2015/2366 van 25 november 2015, en de artikelen 9 tot en met 14 van richtlijn 2014/92/EU van 23 juli 2014, die betrekking hebben op het stimuleren van de bancaire mobiliteit en op de vergoedingen voor opheffing van een betaalrekening, eraan in de weg dat de opheffing van een rekening – die, in het kader van een kredietovereenkomst, door de kredietnemer is geopend bij de kredietgever om in ruil voor een geïndividualiseerd voordeel zijn inkomsten automatisch te laten incasseren op die rekening – vóór afloop van de in die overeenkomst bepaalde periode tot het verlies van dat voordeel leidt, ook meer

dan een jaar nadat de rekening is geopend, en verzetten dezelfde bepalingen zich ertegen dat de duur van deze periode tien jaar kan bedragen of even lang kan zijn als de totale duur van het krediet?

[OMISSIS][Or. 7]

[OMISSIS]

[schorsing van de behandeling van de zaak, kennisgeving van dit arrest en
ondertekeningen]